

PONTICA

XL

2007

MUZEUL DE ISTORIE NAȚIONALĂ ȘI ARHEOLOGIE
CONSTANȚA

PONTICA

I	1968
II	1969
III	1970
IV	1971
V	1972
VI	1973
VII	1974
VIII	1975
IX	1976
X	1977
XI	1978
XII	1979
XIII	1980
XIV	1981
XV	1982
XVI	1983
XVII	1984
XVIII	1985
XIX	1986
XX	1987
XXI-XXII	19881 - 1989
XXIII	1990
XXIV	1991
XXV	1992
XXVI	1993
XXVII	1994
XXVIII-XXIX	1995 - 1996
XXX	1997
XXXI	1998
XXXII	1999
XXXIII-XXXIV	2000 - 2001
XXXV-XXXVI	2002 - 2003
XXXVII-XXXVIII	2004 - 2005
XXXIX	2006

Colegiul de redacție:

ALEXANDRU AVRAM – Université du Maine, Le Mans (Franța)
LIVIA BUZOIANU – Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța
CONSTANTIN CHERA - Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța
GABRIEL CUSTUREA - Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța
MIHAI IRIMIA – Universitatea „Ovidius” Constanța
ALEXANDRU SUCEVEANU – Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”, București

SUMAR
SOMMAIRE

STUDII ȘI COMUNICĂRI
ETUDES ET COMMUNICATIONS

ALEXANDRE BARALIS (France)	
Pour une première approche des profils archéologiques en Macédoine orientale et en Thrace égéenne. Le cas des rites funéraires (Ages du Bronze Récent - Premier Age du Fer).....	11
GOCHA R. TSETSKHLADZE (Australia)	
Pots and Pandemonium: the Earliest East Greek Pottery from North Pontic Native Settlements.....	37
PETRE ALEXANDRESCU	
Însemnări arheologice	
1. Despre colonizarea greacă interioară: Gelonos și Pistiros (Herodot IV, 108-109)	71
2. Cutremure în Dobrogea (P. ALEXANDRESCU, A. BALTREȘ).....	74
Notes d'archéologie	
1. Sur la colonisation grecque intérieure: Gelonos et Pistiros (Hérodote IV, 108-109)	
2. Tremblements de terre en Dobroudja	
OCTAVIAN BOUNEGRU	
L'expédition navale de l'amiral histrien Hegesagoras et la guerre sacrée d'Apollonie Pontique	85
YVON GARLAN (France)	
Les emblèmes dans le timbrage amphorique héracléote.....	93
MARIA ALEXANDRESCU VIANU	
O <i>lekane</i> din colecțiile Muzeului de Istorie Națională și Arheologie Constanța aparținând grupului de la Viena. Pictorul de la Callatis - Laurion	101
Une <i>lekané</i> des collections du Musée d'Histoire Nationale et d'Archéologie de Constantza, appartenant au groupe de Vienne. Le peintre de Callatis - Laurion	

VASILICA LUNGU	
Amphoriques phéniciens au bord de la mer Noire	111
PIERRE DUPONT (France), VASILICA LUNGU	
Note sur l'origine des plats à poisson du Pont-Euxin	123
MIHAI IRIMIA	
Considerații privind așezările getice din Dobrogea și problema existenței unor <i>emporia</i> în zona Dunării inferioare	137
Considérations sur les sites gètes de Dobroudja et le problème de l'existence des <i>emporia</i> dans la zone du Danube inférieur	
VASILE LICA	
M. Licinius Crassus (cos. 30 a. Chr.) und die römische Donaugrenze	227
MARIA BĂRBULESCU, ADRIANA CÂTEIA	
<i>Pater Nomimos</i> în cultul Hecatei la Tomis	245
<i>Pater Nomimos</i> dans le culte d'Hécate à Tomis	
RADU OȚA	
<i>Jupiter fulminans</i> în iconografia religioasă apulensă	255
<i>Jupiter fulminans</i> in Religious Iconography of Apulum	
CONSTANTIN ICONOMU, COSTEL CHIRIAC	
Contributi all'iconografia dei Cavalieri Danubiani nella Dobrugia (Romania)	267
CHRISTINA ȘTIRBULESCU	
Un sarcofag descoperit în com. Ostrov, jud. Constanța	283
Un sarcofago scoperto a Ostrov, dip. di Costanza	
GAVRILĂ SIMION	
Noi descoperiri în necropola tumulară romană de la Isaccea (Noviodunum), jud. Tulcea	307
Nouvelles découvertes dans la nécropole romaine de Isaccea (Noviodunum) – départ. de Tulcea	
DOINA BENEĂ	
Das Lager von Praetorium (Mehadia) in spätrömischer Zeit	339
GHIORGHE PAPUC	
Despre aprovizionarea cu apă potabilă a cetății Callatis în epoca romană	351
Kallatis – die Trinkwasserversorgung in römischer und spätrömischer Epoche	
PETRE GHERGHE, LUCIAN AMON	
Noi date în legătură cu podul lui Constantin cel Mare de la Sucidava	359
New Data Regarding Constantin the Great's Bridge in Sucidava	
VASILE MĂRCULEȚ	
Conflictul dobrogeano-genovez (1360-1387) – componentă a luptei pentru supremație în bazinul vest-pontic din a doua jumătate a secolului al XIV-lea	371
The Dobrudjan - Genoese Conflict (1360/1387) – a Component Part of the Battle for the Supremacy in the Western - Pontic Area in the Second Half the 14th Century	

CHRISTIANITAS

CONSTANTIN NICOLAE	
O monogramă creștină de la Carsium (Hârșova, jud. Constanța)	401
Un monogramme chrétien de Carsium (Hârșova, départ. de Constantza)	
EMILIAN POPESCU	
Biserica Tomisului în vremea mitropolitului Valentinian.	
<i>Ambasada (apocrisiarul) de la Constantinopol</i>	407
L'Eglise de Tomis au temps du Métropolitte Valentinien.	
<i>L'ambassade (l'apocrisiariat) de Constantinople</i>	
IONUȚ HOLUBEANU	
Despre aria misionară a Sfântului Episcop Mucenic Ephraim.....	415
L'aire missionnaire de Saint Evêque Martyr Ephraim	
MIHAI OVIDIU CĂȚOI	
Sur une opinion concernant la signification sémantique du terme	
<i>Crăciun (Noël)</i>	429
GEORGI ATANASOV (Bulgaria)	
Late Antique Tomb in Durostorum - Silistra and its Master.....	447

NOTE
NOTES

MARIAN NEAGU, CĂTĂLIN NOPCEA	
Cercetările arheologice preventive de la Chirnogeni, jud. Constanța (2001).....	471
Die archäologischen Rettungsgrabungen von Chirnogeni (2001)	
SORIN CRISTIAN AILINCĂI, ADINA IGNAT	
A Bronze Sickle from Zebil (Sarichioi, Tulcea County).....	487
LAURENȚIU RADU	
Noi descoperiri din necropola callatiană.....	493
New Discoveries in the Callatian Necropolis	
CĂTĂLIN DOBRINESCU	
Un opaiț cu figură antropomorfă descoperit într-un mormânt la Tomis.....	503
An Oil Lamp with Anthropomorphous Figure Discovered in a Tomb in Tomis	
ION MUNTEANU, VASILE OPREA	
Periegheze pe malul dobrogean al Dunării.....	509
Périégèses sur la rive dobroudjienne du Danube	
AUREL STĂNICĂ	
Une estampille de bronze pour marquer des amphores découverte à Noviodunum-Isaccea.....	515

**CERCETĂRI INTERDISCIPLINARE
RECHERCHES INTERDISCIPLINAIRES**

ION PÂSLARU, SORIN MARCEL COLESNIUC

- Câteva note asupra necropolelor neolitice și eneolitice din sud-estul Europei..... 523
Some Notes About Neolithic and Eneolithic Graveyards in South-East Europe

CORNELIA CĂRPUȘ, LEONID CĂRPUȘ

- Analiza ceramologică a unor fragmente aparținând culturilor Hamangia și Boian din situl eneolitic de la Cheia - jud. Constanța..... 533
The Analysis of Some Ceramical Hamangia and Boian Cultures Fragments from the Cheia Eneolithic Site

SERGIU HAIMOVICI

- Studiul arheozoologic al unor resturi faunistice descoperite în nivelul aparținând sec. al VI-lea p. Chr. al cetății Histria..... 541
The Archaeozoological Study of Fauna Fragments Discovered in the 4th century A.D. Level of Histria Fortress

SERGIU HAIMOVICI

- Studiul unui mic lot de paleofaună din fortăreața romano-bizantină de la Ovidiu (sec. IV – VI p. Chr.)..... 559
The Study of a Small Palaeofaunistic Sample Coming from Ovidiu Roman – Byzantine Fortress (4th – 6th century A. D.)

PETRE COTEȚ

- Câteva observații asupra microreliefului din zona săpăturilor arheologice din nordul orașului Cernavodă..... 563
Remarks on the Microrelief of the Archaeological Excavations in the Northern Cernavodă City Area

VLADIMIR AGRIGOROAEI

- Trois techniques d'excavation. Nouvelles recherches sur le complexe Basarabi-Murfatlar..... 567

**NUMISMATICA
NUMISMATIQUE**

GABRIEL TALMAȚCHI, CĂTĂLIN NOPCEA

- Despre un nou tezaur monetar din prima parte a secolului III p. Chr. descoperit la Tomis 593
About a New Monetary Hoard from the First Part of the 3rd Century A.D. discovered in Tomis

ANDREI GÂNDILĂ

- Greek Imperial, Roman, Byzantine and Ottoman Coin Finds from Capidava (1966-2006) in the Collection of the National History Museum of Romania 607

GABRIEL CUSTUREA	
Un depozit de monede bizantine din Dobrogea (sec. VI).....	625
A Small Hoard of Byzantine Coins from Dobrudja (6th Century)	
GABRIEL CUSTUREA	
Monede bizantine descoperite recent în Dobrogea (sec. IX-XIII).....	629
Byzantine Coins Recently Discovered in Dobrudja (9th- 13th Cent.)	

ANNIVERSARIA

MARIA BĂRBULESCU – <i>un profil aniversar</i>	643
ZAHARIA COVACEF - <i>la 65 de ani de viață și 40 de ani de activitate în muzeu...</i>	651
MIHAI IRIMIA – <i>la 65 de ani</i>	659

IN MEMORIAM

ADRIAN RĂDULESCU	
<i>- la 75 de ani de la naștere și 7 ani de la dispariție -</i>	673
PETRE DIACONU (1924-2007)	681

RECENZII COMPTES RENDUS

ALEXANDER RUBEL, <i>Cetatea înspăimântată. Religie și politică la Atena în timpul războiului peloponesiac</i> , Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2006, 404 p (GEORGE DUMITRU).....	687
MICHAEL RATHMANN, <i>Perdikkas zwischen 323 und 320. Nachlassverwalter des Alexanderreiches oder Autokrat?</i> , Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, Wien, 2005 – ISBN 3-7001-3503-3 (Österreichische Akademie der Wissenschaften, Philosophisch-Historische Klasse, Sitzungsberichte, 724. Band) (VASILE LICA).....	690

CRONICĂ CRONIQUE

Index, revista Pontica, 2002 - 2007 (Irina Nastasi)	707
LISTA ABREVIERILOR.....	725